

UDD driver ett projekt med fokus på att minska mängden engångsplast som köps in av Dalarnas kommuner. Tillsammans kan vi göra skillnad! Läs och haka på!

Nu minskar vi plasten i Dalarna

Plast är ett stort problem i vårt samhälle idag. Råvaran till plasten kommer oftast från fossilt material vilket ger en stor klimatpåverkan. Plast orsakar dessutom mycket nedskräpning och är även ett problem i förbränningen. Så det finns både ekonomiska och miljömässiga skäl att minska mängden plast.

Projekt engångsplast

Idag köper kommunerna i Dalarna in mycket engångsmaterial av fossil plast som skulle kunna ersättas med bättre produkter. Därför driver nu Upphandlingsdialog Dalarna (UDD) ett projekt med syftet att minska mängden engångsplast, i synnerhet den fossila. Det kommer successivt förbud och direktiv inom EU mot engångsplast men vi vill gå före och gå längre. Detta kan ske genom att styra inköp och upphandling, förebygga behoven, ta efter goda exempel och sprida kunskap, exempelvis via dialogmöten med UDD. Projektet sker också i samarbete med Dala Avfall där tanken är att plastreduceringen ska inarbetas i de nya avfallsplanerna 2022.

Upphandlingscenter som gott exempel

Tillsammans med leverantören Procurator har Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen (UhC) inom befintligt avtal bytt ut produkter till miljövänligare. Till exempel har plastmuggar tagits bort och bytts ut till pappersmuggar och plastpåsar och säckar har bytts mot påsar av biobaserad plast, återvunnen plast eller med mindre plastinnehåll. I annat avtal finns också karotter med lock och andra flergångsartiklar som kan ersätta engångsmaterial av exempelvis plast- och aluminiumfolie. De nya produkterna har testats sedan mars 2021 och användarna är hittills som helhet nöjda med kvalitet och funktion, men fler uppföljningar ska göras.

– Det har varit ett roligt projekt som visar att det går att göra skillnad genom att byta ut produkter. Tack vare engagerade projektmedlemmar har vi kunnat få fram riktigt bra ersättningsprodukter som uppfyller beställarnas krav berättar Pia Sundell, upphandlare på UhC.

Klimat- och miljönyttan

Att välja en produkt som är producerad av återvunnen plast ger en koldioxidbesparing på cirka 2 kg CO₂ per kg material och om man väljer bioplast så spar man cirka 1 kg CO₂ per kg, jämfört med jungfrulig fossil plast (siffrorna enligt Naturvårdsverkets schabloner).

Exempelvis om alla sju kommuner som upphandlar via UhC bara köper frys- och soppåsar av bioplast så sparas ungefär 1 ton CO₂, och om de väljer en tunnare soppåse kan det sparas ytterligare cirka 2 ton CO₂. (3 ton CO₂ motsvarar ca 4000 mil med bil). Det går alltså att göra skillnad om man tittar över alla plast-produkter och byter ut dem! Det allra bästa är naturligtvis att inte behöva köpa några engångsprodukter alls oavsett material.

Plast i förbränningen ett problem

Engångsplast är många gånger ingen förpackning och hamnar därför inte i återvinningen utan oftast i restavfallet som går till förbränning. Men är det inte bra att återvinna energin i plasten genom förbränning?

Nej, mängden plast är ett stort problem vid förbränningen och står för nästan hela det fossila innehållet i avfallet. Idag ställer kunderna krav på att få fossilfri el och fjärrvärme och då blir förbränning av fossil plast ett problem. Det höga innehållet av plast gör också att anläggningarna behöver köpa många utsläppsrätter och dessa har den senaste tiden skenat i pris.

– Utsläppsrätterna har ökat från 50 till 500 kr/ton det senaste året och prognosen pekar fortsatt uppåt mot nivåer på 1000 kr/ton, berättar Christian Olhans på Borlänge energi.

Han berättar vidare att man tittar på metoder för att kunna mäta det fossila innehållet i avfallet som kommer in till förbränningen och på så sätt kunna prissätta efter det. För priserna kommer att gå stadigt uppåt för kommunerna på förbränning av avfall, både på grund av de ökande priserna på utsläppsrätter och ökad förbränningsskatt.

– Vi vill ju gärna kunna premiera duktiga kommuner som förebygger och sorterar genom att kunna ge ett bättre pris till avfall med lägre fossilt innehåll, fortsätter Christian Olhans.

Dialogmöten – så går vi vidare

UDD erbjuder Dalakommunerna dialogmöten med tips kring hur man kan ställa krav på ekologisk och social hållbarhet i upphandlingar och också mer information om plastprojektet. Vi hoppas att ni deltar på dessa möten med en bred uppslutning från kommunen för att få ut så mycket nytta som möjligt. Dialogmöten med alla kommuner utanför UhC har bokats in vecka 40-41 2021 och dialogen fortsätter förhoppningsvis efter. UhC-kommunerna kommer att erbjudas dialoger på befintliga möten inom UhC.

Vill du veta mer om projektet eller har frågor om dialogmötena eller hur ni kan komma vidare i din kommun så kontakta Annika Varghans på annika.varghans@lansstyrelsen.se